

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:354

av Lotta Finstorp och Elisabeth Svantesson (M)

Begränsa mobil- och internetanvändning för ungdomar på HVB-hem

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att begränsa mobil- och internetanvändning för ungdomar på HVB-hem.

Motivering

Tillsynsmyndigheten Ivo, ställer som krav i samband med tillsyn av bland annat HVB-hem att det generella mobilförbudet som en del HVB-hem har som policy skall upphöra då det saknas lagstöd. Angående begränsningsåtgärder på HVB-hem krävs samtycke av den som utsätts för begränsningarna och vid vissa fall även vårdnadshavare som enligt 6 kap 11 § FB har rätt och skyldighet att bestämma i frågor som rör barnets personliga angelägenheter avseende ungdomar som är placerade enligt 4 kap 1 § SoL. Samtycket skall ske mot bakgrund av om eleven är placerad enligt SoL eller enligt LVU och i det senare fallet skall även hänsyn tas till placerande socialtjänsts bedömning. SoL-placerade ungdomar kan helt själva besluta om samtycke. För att sådant frivilligt samtycke ska anses föreligga skall ungdomen till fullo förstå vad samtycket innebär och vara informerad om att det när som helst kan tas tillbaka.

HVB-hemmens argument för mobil- och internetförbud under ett initialt skede i behandlingen grundar sig på en skyddsaspekt. De flesta av de av hemkommunens socialtjänst placerade ungdomarna har behov av att bryta med en destruktiv kamratkrets som samtliga finns i mobiltelefonen. Detsamma gäller Facebook-kontakter. Efter en tid i behandling ska ungdomen ha tillgång till mobil och internet eftersom detta ingår i en normal livsföring för ungdomar idag – men de behöver lära sig hantera det. Att tro att

det skall gå att få ett samtycke av en ungdom som har hela sitt liv i mobilen är naivt även om både socialtjänst och vårdnadshavare välkomnar att de inte har tillgång till vare sig internet eller mobil eftersom det ofta har inneburit mycket destruktiva händelser. Man kan kanske enkelt säga att den dag en ungdom lämnar sitt samtycke till att inte ha mobil eller internet börjar den bli mogen nog att ha tillgång till dessa.

Förekomsten av såväl mobiltelefoner som tillgång till internet leder till många andra negativa effekter utöver införskaffande av droger. Bland annat kan kontakten med destruktiva kamratkontakter fortgå, vilket kan leda till rymningar i synnerhet under ett initialskede. På samma sätt förekommer hot både riktade mot en placerad ungdom men också omvänt. För ungdomar som varit frånvarande från hemmet och levt i olämpliga miljöer har det ofta inneburit att man vänt på dygnet. Att ha tillgång till mobil och internet innebär ofta att man fortsätter med detta på behandlingshemmet varvid man inte orkar upp på morgonen för att delta i skolgång och de behandlingsaktiviteter som ingår i vårduppdraget – vilket man således kan anse är till men för vården. Flickor som är placerade på grund av ett sexuellt utagerande, varvid många på olika sätt har blivit utsatta, kan fortsätta att lägga ut bilder på nätet och Facebook av varierande karaktär varvid vuxna män sedan söker kontakt med dem.

De placerande kommunerna ger inte sällan som uppdrag i vårdplanen att ungdomarna skall hitta alternativa levnadssätt som på sikt leder till ett värdigt liv. Utifrån detta får man anse att det finns diskrepans mellan kommunernas vårduppdrag och därmed de överenskomna genomförandeplanerna som formulerats gemensamt av socialsekreterare, vårdnadshavare och vårdtagare samt de grundläggande fri- och rättigheterna enligt regeringsformen.

Ungdomar behöver gränser som i sin tur är ett skydd för deras destruktiva utagerande. Barn och ungdomar på HVB-hem är i behov av ett särskilt skyddsperspektiv och skyddsbehovet kan inte tillgodoses vid fri användning av elektronisk utrustning om inte detta lagligen kan förhindras.

Mot denna bakgrund bör utredas att ge HVB-hem möjlighet att, utifrån individuella bedömningar, helt eller tillfälligt begränsa mobil- och internetanvändning för ungdomar som placerats för behandling enligt 4 kap 1 § SoL eller 11 § LVU.

Lotta Finstorp (M)

Elisabeth Svantesson (M)